Domluvte se v Baskicku

Fráze do obchodu, baru a restaurace pro **Bilbao** a **Vitoria-Gasteiz**. Všude se domluvíte španělsky, ale baskický pozdrav **Kaixo!** vám otevře srdce místních.

Základní fráze

Česky	Euskara BASKICKY	Español ŠPANĚLSKY · [VÝSLOVNOST]
Ahoj!	**Kaixo!**	**¡Hola!** *[ola]*
Dobré ráno / dobrý den	**Egun on**	**Buenos días** *[buenos dias]*
Dobré odpoledne / dobrý večer	Arratsalde on	**Buenas tardes** *[buenas tardes]*
Dobrou noc (i večerní pozdrav)	Gabon	**Buenas noches** *[buenas noches]*
Prosím (když o něco žádám)	Mesedez	**Por favor** *[por favor]*
Děkuji (moc)	**Eskerrik asko**	**(Muchas) gracias** *[(mučas) grasias]*
Není zač	Ez horregatik	**De nada** *[de nada]*
Ano / ne	Bai / Ez	**Sí / No** *[si / no]*
Promiňte	Barkatu	**Perdón / Disculpe** *[perdon / diskulpe]*
Nerozumím	Ez dut ulertzen	**No entiendo** *[no entjendo]*
Na zdraví!	**Topa!**	**¡Salud!** *[salud]*
Dobrou chuť!	On egin!	**¡Que aproveche!** *[ke aproveče]*
Na shledanou / zatím ahoj	**Agur**	**Adiós / Hasta luego** *[adjos / asta luego]*

Kaixo! = baskicky uslyšíte běžně i v obchodě, klidně je používejte · Výslovnost: ***zvýrazněná*** slabika nese přízvuk · **ch** = české ch · **h** na začátku slova se nečte.

Jak si objednat

Recept na objednávku: pozdrav + un / una + co chci + por favor

Například: **Kaixo! Un zurito y un pintxo de tortilla, por favor.** = Ahoj! Malé pivo a pintxo z tortilly, prosím.

V baru a v restauraci

Jedno / jednu …, prosím.	**Un / una …, por favor.** *[un / una … por favor]*
Tohle, prosím. (ukážu)	**Esto, por favor.** *[esto]*
Stůl pro dva, prosím.	**Una mesa para dos.** *[una mesa para dos]*
Co je to?	**¿Qué es esto?** *[ke es esto]*
Co doporučujete?	**¿Qué me recomienda?** *[ke me rekomjenda]*
Jsem vegetarián(ka).	**Soy vegetariano / -a.** *[soj vechetarjano]*
Účet, prosím.	**La cuenta, por favor.** *[la kuenta]*
Můžu platit kartou?	**¿Puedo pagar con tarjeta?** *[puedo pagar kon tarcheta]*
Kde jsou toalety?	**¿Dónde está el baño?** *[donde esta el baño]*

V obchodě

Kolik to stojí?	**¿Cuánto cuesta?** *[kuanto kuesta]*
Kolik platím?	**¿Cuánto es?** *[kuanto es]*
Máte …?	**¿Tiene …?** *[tjene]*
Jen se dívám.	**Solo estoy mirando.** *[solo estoj miranjo]*
Tohle si vezmu.	**Me llevo esto.** *[me jevo esto]*
Tašku, prosím.	**Una bolsa, por favor.** *[una bolsa]*
S sebou / tady	**Para llevar / para aquí** *[para jevar / para aki]*
Otevřeno / zavřeno	**Abierto / cerrado** *[abjerto / serrado]*

Baskicky na cedulích co uvidíte na dveřích a ve výlohách

Ongi etorri = vítejte · **Irekita / Itxita** = otevřeno / zavřeno · **Sarrera / Irteera** = vchod / východ · **Komunak** = toalety · **Gizonak / Emakumeak** = muži / ženy · **Taberna** = bar · **Jatetxea** = restaurace · **Kalea** = ulice

Co ochutnat v Baskicku

Názvy píšeme tak, jak je uvidíte na tabuli v baru. Baskické **tx** čtěte jako **č** (txakoli = čakoli).
Štítek Bilbao nebo Vitoria značí místní specialitu.

TXIKITEO

Txikiteo / poteo = bar za barem. Baskové obvykle nesedí celý večer v jednom podniku. S přáteli chodí od baru k baru a v každém si dají jen jeden malý drink (**txikito** vína nebo **zurito** piva) a jeden pintxo. Platí se hned, většinou u baru.

Jak objednat pintxos: studené jsou vystavené na baru, dnes většinou pod sklem. Ukažte nebo řekněte obsluze, co chcete, a ona vám je naservíruje. Teplé (**calientes**) se objednávají z tabule. Platí se obvykle hned u baru, stačí se zeptat **¿Cuánto es?** (baskicky **Zenbat da?**). Ve čtvrtek večer nabízí řada barů **pintxo-pote**: drink a pintxo obvykle za 2–3 €.

Pintxos a jídlo

pintxo (pincho)
jednohubka na bagetě, často na špejli (místní neříkají tapas)

Gilda
špejle s olivou, ančovičkou a mírně pálivou papričkou

tortilla de patatas
silná bramborová omeleta, uvnitř bývá krémová

patatas bravas
opečené brambory s pikantní omáčkou nebo majonézou

rabas
smažené proužky kalamárů v těstíčku

txipirones en su tinta
malé kalamáry v černé omáčce z vlastního inkoustu, s rýží

bacalao al pil-pil BILBAO
treska v hustém krému z olivového oleje, česneku a chilli

bacalao a la vizcaína BILBAO
treska v sytě červené omáčce ze sušených paprik a cibule

txangurro gratinado
zapečené krabí maso se zeleninou, často na chlebu

pincho moruno
grilovaný kořeněný špíz z vepřového či kuřecího

sándwich
malý sendvič z toustového chleba (šunka, tuňák, vejce…)

bocadillo (bocata)
bageta s náplní: tortilla, šunka, lomo, kalamáry…

croquetas
krokety s krémovou náplní, nejčastěji šunka nebo treska

pimientos de Gernika
malé zelené papričky osmažené na oleji se solí, nepálivé

talo con txistorra
kukuřičná placka s tenkou, mírně pálivou klobáskou

txuleta / chuletón
velký hovězí steak na kosti, obvykle pro dva

marmitako
rybářský guláš z tuňáka, brambor a paprik

queso Idiazabal
tvrdý ovčí sýr z Baskicka, často jemně uzený

Pití

zurito BILBAO
nejmenší točené pivo, asi 0,1 l (poloviční caña)

caña
malé točené pivo, asi 0,2 l

pinta / jarra
velké pivo, asi 0,5 l. Objednáte: **Una pinta, por favor.**

txikito
malá sklenka vína, obvykle červeného

txakoli BASKICKO
Baskická specialita, kterou musíte ochutnat! Mladé, suché a svěží bílé víno s jemnými bublinkami a nižším obsahem alkoholu. Vyrábí se jen v Baskicku a pije se jako aperitiv k pintxos.

vino de Rioja VITORIA
červené víno; Rioja Alavesa leží kousek od Vitorie

kalimotxo
červené víno s colou napůl, oblíbené hlavně u mladých

sidra (sagardoa)
suchý cider, pije se hlavně v sidrerías v Gipuzkoi

mosto
nealkoholický hroznový mošt, častá nealko volba v barech

vermut
bylinkový aperitiv z vína, s ledem a pomerančem

café solo · cortado · con leche
bez mléka · s trochou mléka · s mlékem

Sladkosti

goxua VITORIA
šlehačka, piškot, vaječný krém a karamel

carolina BILBAO
košíček se sněhovou pěnou, čokoládou a žloutkem

bollo de mantequilla BILBAO
měkká sladká bulka plněná máslovým krémem

pastel vasco
koláč plněný vanilkovým krémem nebo třešněmi

tarta de queso
krémový cheesecake s „připáleným“ povrchem